

ELŐSZÓ

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszéke 1988. szeptember 16-án félnapos tanácskozást rendezett a szövegkutatás néhány alapkérdésének elemzésére, megvitatására. Ennek a tanácskozásnak az anyaga képezi e kötet magvát.

1. Az első — tematikus — rész a tanácskozáson elhangzott előadások utólag átdolgozott változatát tartalmazza, valamint egy olyan tanulmányt, amely a tanácskozáson nem került ugyan megvitatásra, de szerencsésen egészíti ki a tárgyalt tematikát. PETŐFI S. JÁNOS tanulmánya az általa *szemiotikai textológiának* nevezett szöveg-tani diszciplína felépítésének általános aspektusaival és egy-két, elsődlegesen nem a nyelvészet hatáskörébe tartozó szöveg-tani kérdés elemzésével foglalkozik. BÉKESI IMRE tanulmánya egy specifikus *nyelvi konstrukciótípus* logikai hátterét világítja meg. NAGY L. JÁNOS tanulmánya azt a kérdést vizsgálja, hogy a szemiotikai interpretációs modell miként alkalmazható adott *élőnyelvi példára*. Ezeket az egyrészt általános szövegelméleti, másrészt speciális szövegnyelvészeti kérdéseket tárgyaló tanulmányokat CSÚRI KÁROLY tanulmánya követi, amely azt mutatja be, hogyan hajtható végre egy *irodalmi műhöz interpretációként rendelhető szövegvilág* rekonstruálása/megalkotása. A tanulmányok sorát VASS LÁSZLÓ tanulmánya zárja le. Ez a tanulmány a *stilisztikum* szöveg-tani megközelítésének egy speciális kérdésével foglalkozik.

Jóllehet az e tanulmányok tematikája közötti összefüggésekre nem történik mindenütt explicit utalás, ezek a figyelmes olvasó előtt utalások nélkül is kirajzolódnak.

2. A kötet második része az előadásokat követő diszkusszió — ugyancsak utólag átdolgozott — anyagát tartalmazza. Ez a diszkusszió részben az előadásokban felvetett egy-egy kérdést világít meg közelebbről, részben azokhoz újabbakat társít.

3. Mind a szakirodalom feldolgozásával, mind a szaktudományos diszkussziókkal kapcsolatban alapvető nehézséget jelent egy általánosan elfogadott és/vagy explicit módon bevezetett terminológia hiánya. Ezt a nehézséget kívánja — legalább a szemiotikai textológia vonatkozásában — csökkenteni az az explikatív terminológiai szótár, amit e kötet harmadik része tartalmaz.

4. Végül azok számára, akik a szöveg-tan kérdéseivel behatóbban kívánnak foglalkozni, hasznosnak ítéltünk egy ajánló bibliográfia összeállítását. Ez a (három részből álló) bibliográfia elsősorban magyar nyelvű publikációkat tartalmaz, a nem magyar nyelvű szakirodalomra itt csak metabibliográfiai információk formájában történik utalás.

Megjegyezzük, hogy kiadványunkat önálló sorozattá kívánjuk fejleszteni.

Szeged, 1989. november 30.

P. S. J.
B. I.